

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
ФАКУЛЬТЕТ ЛІСОВОГО І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

для здобувачів ступеня вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
спеціальності 206 «Садово-паркове господарство»
Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

УДК 712.2: 630

Затверджено та схвалено на засіданні кафедри садово-паркового господарства (протокол № 8 від 5. 01. 2024 р.)

Схвалено методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства Уманського національного університету садівництва

Укладачі: д. с.-г. н., професор кафедри В.В. Поліщук, д. с.-г. н., професор А.Ф. Балабак, к. с.-г. н., доцент Ю.А. Величко, к. с.-г. н., доцент І.М. Пушка, к.с.-г.н., доцент М. Ю. Осіпов, к. с.-г. н., доцент О.О. Заморський, д.ф. О.А. Українець, д.ф. А.А. Бровді.

Програма навчальної практики зі спеціальності 206 Садово-паркове господарство для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» / Укладачі: д. с.-г. н., професор кафедри В.В. Поліщук, д. с.-г. н., професор А.Ф. Балабак, к. с.-г. н., доцент Ю.А. Величко, к. с.-г. н., доцент І.М. Пушка, к.с.-г.н., доцент М. Ю. Осіпов, к. с.-г. н., доцент О.О. Заморський, д.ф. О.А. Українець, д.ф. А.А. Бровді. Умань. 2023. – с. 11

Рецензенти:

Грабовий Володимир Миколайович, т.в.о. директор Національного дендрологічного парку «Софіївка» НДІ НАНУ, кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник.

Адаменко Світлана Анатоліївна зав. кафедри лісового господарства Уманського національного університету садівництва, кандидат біол. наук, доцент.

Вступ

Практична підготовка здобувачів вищої освіти є складовою частиною навчального процесу та дає можливість підготувати спеціалістів до подальшої їх професійної діяльності.

Мета навчальної практики – закріплення і поглиблення знань, отриманих здобувачами вищої освіти в процесі теоретичного навчання, набуття необхідних умінь, навичок і досвіду практичної роботи із майбутньої професії для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах.

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі вирощування декоративних рослин, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів рослинництва, ландшафтної архітектури, садово-паркового будівництва та екології і характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні та спеціальні (фахові) компетентності:

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- завички здійснення безпечної діяльності;
- уміння планувати та організовувати свою професійну діяльність;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо);
- здатність розмножувати та вирощувати посадковий матеріал декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті;
- здатність проектувати, створювати й експлуатувати об'єкти садово-паркового господарства;
- здатність формувати й підтримувати в належному стані газонний покрив об'єктів садово-паркового господарства;
- здатність застосовувати інженерно-технічне обладнання на об'єктах садово-паркового господарства.

Програмні результати навчання:

- прагнути до самоорганізації та самоосвіти;
- володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства;
- проектувати та організовувати заходи з вирощування садивного матеріалу декоративних трав'яних та квіткових рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника;
- планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві;
- результативно працювати у колективі.

Місце і організація проведення практики

Навчальна практика відбувається на базі кафедри садово-паркового господарства, в її структурних підрозділах (теплично-оранжерейний комплекс УНУС, навчально-науковій лабораторії «Інтродукція, адаптація, розмноження та вирощування декоративних і лісових культур» та Національного дендрологічного парку «Софіївка» НААН України.

Освітньо-професійною програмою «Садово-паркове господарство» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 206 «Садово-паркового господарства» передбачено 12 кредитів ЄКТС, тобто 360 годин навчальної практики.

Основні обов'язки керівника практики та студентів:

Керівник практики:

- перед початком узгоджує маршрути проведення екскурсій, контролює доступність та безпечність відвідування визначених об'єктів;
- проводить інструктаж про порядок проходження практики, забезпечує здобувачів усіма необхідними документами (щоденники, календарний план та інші методичні рекомендації);
- інформує студентів щодо форми звітності з практики та підсумкової атестації;
- забезпечує належний рівень проходження практики у відповідності з програмою;
- проводить обов'язковий інструктаж з охорони праці та техніки безпеки щоразу при зміні виду діяльності та забезпечує належні умови праці здобувачів;
- контролює виконання студентами правил поведінки на екскурсіях та в підрозділах кафедри, веде таблиць відвідування студентами практики;
- подає завідувачу кафедри письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями та пропозиціями щодо поліпшення практики студентів.

Студенти при проходженні навчальної практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно приступити до практики;
- виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівки її керівників, у повному обсязі;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно здати звіт та необхідну документацію та скласти залік з практики.

Програма практики

МОДУЛЬ I

(навчальна практика після другого навчального семестру 150 год.)

1. Ознайомлення з метою і завданнями практики, правилами збору зразків, оформлення звіту, формою ведення щоденника. Отримання індивідуального завдання з практики. Робота з науковою літературою. Проведення інструктажу з техніки безпеки під час екскурсій та при роботі в лабораторіях. – *10 годин.*
2. Натурне обстеження: «Ландшафтна архітектура м. Умань». Оформлення письмового звіту. – *10 годин.*
3. Натурне обстеження: «Дендрологічний парк «Софіївка». Асортимент деревних рослин. Різноманіття рослинних ресурсів. Створення композицій» Оформлення письмового звіту. – *20 годин.*
4. Камеральна обробка даних. Визначення за допомогою визначника деякої нестачі елементів живлення у рослин, які було зібрано під час натурального обстеження. Оформлення письмового звіту та щоденника. – *10 годин.*
5. Знайомство з озелененням еко-парку «Хащі», «Набережної» та «Гідропарку» в м. Умань. Натурне обстеження. Оформлення письмового звіту. – *9 годин.*
6. Екскурсія до лісництва м. Умань. Знайомство з асортиментом рослин для лісостепового лісорозведення. Збір даних щодо пошкодження деревних рослин хворобами та шкідниками. Оформлення письмового звіту. – *10 годин.*
7. Камеральна обробка даних. Визначення за допомогою визначника шкідників та хвороб рослин на зразках, які були зібрані під час екскурсій. Оформлення письмового звіту та щоденника. - *10 годин.*
8. Озеленення приміської зони. Натурне обстеження приміської зони. Оформлення письмового звіту. - *10 годин.*
9. Камеральна обробка даних, які були зібрані під час екскурсій. Оформлення письмового звіту та щоденника. - *10 годин.*
10. Практика у теплично-оранжерейному комплексі Уманського

національного університету садівництва. Збір даних про асортимент рослин та догляд за колекціями. Оформлення письмового звіту. – 10 годин.

11 Екскурсія до навчально-наукової лабораторії «Інтродукції, адаптації, розмноження та вирощування декоративних і лісових культур» та збір даних щодо асортименту росли який розмножується в лабораторії. – 10 годин.

12. Камеральна обробка даних, які були зібрані під час екскурсій. Оформлення письмового звіту та щоденника. - 10 годин.

13. Опрацювання рекомендованої літератури. -10 годин.

14. Камеральна обробка даних, які були зібрані під час екскурсій. Оформлення письмового звіту та щоденника. - 10 годин.

МОДУЛЬ II

(навчальна практика після четвертого навчального семестру 210 год.)

15. Вегетативне розмноження декоративних рослин – 30 годин.

16. Догляд за рослинами із закритою кореневою системою – 30 годин.

17. Догляд за трав'янистими рослинами в декоративних насадженнях - 30 годин.

18. Формування та догляд за топіарами в декоративних насадженнях УНУС – 30 години.

19. Догляд за деревними насадженнями у декоративних композиціях – 30 годин.

20. Розмноження рослин в умовах закритого ґрунту (насіньове та вегетативне) – 20 годин.

21. Догляд за рослинами закритого ґрунту - 20 годин.

22. Написання звіту. Робота в бібліотеці з додатковою літературою – 15 годин.

23. Здача матеріалів практики. Складання заліку – 5 годин.

Форми контролю

В процесі проведення практики поточний контроль здійснюється в наступних формах:

форми контролю	терміни контролю
перевірка завдань самостійної роботи	тематична перевірка
перевірка звіту практики	в кінці практики
перевірка щоденнику	щоденно
залік	в кінці практики

Вимоги до звіту

Кожен студент у кінці практики зобов'язаний представити:

1. **Щоденник**, на спеціальному бланку, заповнений згідно рекомендацій. У ньому повинно бути коротко описані результати екскурсій на об'єкти ландшафтної архітектури, у підрозділи кафедри; етапів виконання агротехнічних робіт з розмноження та догляду за декоративними рослинами в декоративних насадженнях та в умовах закритого ґрунту.

2. **Звіт практики**, обсягом до 20 сторінок друкованого тексту, повинен мати наскрізну нумерацію сторінок, аркуші звіту повинні бути зшиті (має містити розділ з охорони праці, поточні щоденні записи, висновки та список використаної літератури);

Підсумкова атестація результатів практики

У кінці навчальної практики підводяться підсумки щодо проведеної роботи студентом. Викладач, який був відповідальним за проведення практики оцінює проведену здобувачем роботу по результатам висвітленим у звіті та приймає рішення щодо їх зарахування, у вигляді заліку.

Здобувачі, які виконали всі програму практики в повному обсязі, оформили відповідно всім вимогам щоденник та звіт, отримують залік в останній день практики.

Студент, який не виконав програму практики і отримав менш ніж 50 балів при складанні заліку, направляється на практику вдруге в період канікул або відраховується з навчального закладу.

Результати складання заліку заносяться до екзаменаційної відомості, проставляються у заліковій книжці студента і журналі обліку успішності.

Критерії оцінювання знань і вмінь студентів

Навчальна практика з садово-паркового господарства складає 2 модулі.

За кожний вид контролю студент отримує оцінку в балах, які сумуються в межах модулю і виступатимуть надалі складовою загальної оцінки.

Рейтингова оцінка (РО) модульного контролю складається з:

- РО оформлення щоденника практики – до 5 балів;
- РО опанування практичними навичками та методиками - 5 балів;
- разом за 1 модуль – 25 балів;
- разом за 2 модуль – 25 балів;
- РО оформлення звіту – 20 балів;
- РО індивідуального завдання – 20 балів.

Підсумкова оцінка визначається шляхом переводу викладачем сумарного модульного балу з дисципліни у традиційну академічну оцінку національної шкали.

Шкала оцінювання знань і вмінь студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, РГР, практики	для заліку
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано обов'язковим повторним вивченням дисципліни

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
ФАКУЛЬТЕТ ЛІСОВОГО І САДОВО-ПАРКОВОГО
ГОСПОДАРСТВА**

кафедра садово-паркового господарства

ЗВІТ
про проходження навчальної практики

у _____
(місце проходження практики)

здобувач(ка) ___ курсу ___ групи

Керівник навчальної практики

Оцінка _____

Умань 20___

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

1. Асортимент дерев, кущів та ліан для ландшафтного будівництва України / С.І. Кузнецов та ін. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2020. 321 с.
2. Дудин Р.Б., Роговський С.В., Крупа Н.М. Консервація, реставрація та реконструкція садово-паркових об'єктів: навч. посіб. Львів: Видавництво «Новий Світ-2000», 2021. 258 с.
5. Заячук В.Я. Дендрологія: Підручник. Львів: Сполом, 2014. 676 с.
6. Іваненко П. П., Приліпка О. В. Закритий ґрунт. К.: Урожай, 2001. 358с.
7. Іщук Л.П., Олешко О.Г., Черняк В.М., Козак Л.А. Квітникарство: навчальний посібник / за ред. Л.П. Іщук. Біла Церква, 2014. 292 с.
8. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія: навч. посіб. К.: Вища школа, 2003. 199 с.
9. Мостов'як С.М. Фітопатологія декоративних рослин: навчально-методичний посібник. Умань, 2019. 186 с.
10. Пузріна, Н. В. Шкідники та збудники хвороб деревних декоративних рослин : навч.посіб. Частина І. К. : Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2020. 527 с.
11. Термінологічний словник-довідник фахівця з садово-паркового будівництва і ландшафтною архітектури / уклад.: С. В. Роговський. Київ : КНТ, 2017. 140 с.
12. Фітопатологія: Підручник [І.Л.Марков, О.В.Башта, Д.Т.Гентош, В. А. Глим'язний, О.П. Дерменко, Є. П. Черненко]; за ред. І.Л. Маркова. К., 2016. 548 с.
13. Шкідники і хвороби квіткових і декоративних рослин / за ред. В.В. Синадського. К.: Наука. 1982. 592 с.
14. Шляхта Я. М., Брилінський С. М. Деревя, кущі та ліани, що зростають поміж нами: монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 232 с.
15. Шляхта Я.М. Топіарне мистецтво та живоплоти: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. 120 с.